

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

na období od 01092013 do 30062016

Mateřská škola, Brno, Šaumannova 20

Školní kurikulum podpory zdraví Mateřské školy Šaumannova

„Ze skořápky ven“

č.j. MŠ 195/2013

Projednáno na pedagogické radě dne: 26.8.2013

Vzdělávací program - Kurikulum je určený pro pedagogy, rodiče, děti, ostatní zaměstnance a partnery školy, kteří se na jeho tvorbě podíleli.

OBSAH

- I. Představení školy :**
  - Základní údaje o škole
  - Charakter a umístění školy
  - Organizační uspořádání školy
- II. Charakteristika programu:**
  - Filozofie vzdělávacího programu
  - Dlouhodobé záměry rozvoje školy
- III. Neformální kurikulum – podmínky vzdělávání**
  - Respekt k přirozeným lidským potřebám
  - Rozvíjení komunikace a spolupráce
  - Učitelka
  - Věkově smíšené třídy
  - Rytmický řád života a dne
  - Tělesná pohoda a volný pohyb
  - Zdravá výživa
  - Spontánní hra
  - Věcné prostředí
  - Bezpečné sociální prostředí
  - Participativní a týmové řízení
  - Partnerské vztahy s rodiči
  - Spolupráce MŠ se ZŠ
  - Začlenění MŠ do života obce
- IV. Formální kurikulum – obsah vzdělávání**
  - Téma
  - Podtéma
  - Pravidla pro tvorbu třídních programů
- V. Evaluace**
  - Evaluace třídních programů
  - Evaluace školního programu
- VI. Přílohy**

I. PŘEDSTAVENÍ ŠKOLY

Základní údaje o škole

<u>Název školy:</u>	Mateřská škola, Brno, Šaumannova 20
<u>Zřizovatel školy:</u>	Město Brno, Městská část Brno – Židenice
<u>Ředitel školy:</u>	Dáša Hýblová, Brno, Jírova 19
<u>Telefon:</u>	548214178 mobil: 731464029
<u>Právní forma:</u>	příspěvková organizace
<u>E – mailová adresa:</u>	mssaumanova@seznam.cz
<u>Adresa www.:</u>	www.mssaumanova.sweb.cz

Zařazení do sítě MŠPZ 8.12.1997

Charakter a umístění školy

Naše škola byla otevřena v září roku 1980. Je to jednoposchodová budova s terasou, stojící uprostřed velké zahrady, umístěna na okraji městské části Brno - Židenice. Školka je trojtřídní s vlastní kuchyní. Všechny třídy jsou smíšené a děti jsou převážně z naší městské části. V MŠ pracuje 6 učitelek, 2 provozní zaměstnankyně, 3 pracovnice školní jídelny, topič. Zahrada MŠ je postupně obnovována a vybavována dřevěnými herními prvky, máme zde dopravní hřiště, které využíváme k jízdě na kolech a koloběžkách, bazén a ohniště, kde pořádáme společné akce.

V roce 2004 a 2005 se konala v MŠ rekonstrukce vodovodu, umývárny a WC.

Ve všech třídách i šatnách máme nový nábytek, počítače dostatek hraček i her pro rozvoj tvořivosti dětí. V roce 2009 se investovalo do zařízení ředitelny.

V současné době prochází škola rekonstrukcí, vyměňují se okna a dveře, zatepluje se budova, bude se opravovat terasa.

Organizační uspořádání školy

Do MŠ jsou přijímány děti od tří do šesti let dle směrnice „Kriteria pro přijímání do MŠ Šaumannova“.

Organizace dne v mateřské škole:

Přizpůsobuje se měnícím se podmínkám, vlivům ročních období. Časy se dodržují přibližně, neboť vycházíme z tempa dětí.

6,30	v tuto dobu se otvírá mateřská škola, děti se scházejí v té třídě, která začíná v 6,30hodin, rodiče se orientují dle obrázkových hodin
7,00	děti se rozcházejí do svých tříd, kde si vybírají podle zájmu hru, řízenou nebo spontánní činnost
9,00	podává se svačina, čerstvé ovoce a zelenina, děti jdou svačit podle toho, jak dokončí hru nebo činnost
9,30	děti pokračují ve hře, nebo se účastní skupinových činností dle tematických plánů. Jedenkrát týdně mohou hrát na flétnu, 1x týdně mohou pracovat v naší keramické dílně, 2x týdně je logopedická prevence
10,00	jdeme se oblékat na pobyt venku, od dubna do října chodíme ven dříve podle

	počasí a provádíme část činností venku
12,00	obědváme, po obědě si čistíme zuby
13,00	po obědě jdou děti odpočívat, poslouchají pohádky, relaxační hudbu
13,30	děti, které neusnou si hrají, nebo individuálně pracují s učitelkou, 1x týdně jdeme buď do solné jeskyně nebo plavat, nebo jdeme ven
14,30	mladší děti, které neusnuly, vstávají a hrají si tak, aby nerušily spící kamarády mladší děti vstávají postupně tak, jak se vyspí, postupně svačíme, hrajeme si nebo jdeme ven, tyto činnosti děláme do rozchodu dětí domů do 16,30 hodin

Dalším uspořádáním školy se zabývá organizační a školní řád školy,

II. CHARAKTERISTIKA PROGRAMU

Filozofie vzdělávacího programu

Naše mateřská škola pracuje na programu podpory zdraví od roku 1997, v tomto roce nám byl schválen Státním zdravotním ústavem I. projekt podpory zdraví. Od této doby jsme program vždy po třech letech evaluovali a inovovali. Jsme zařazeni do sítě MŠ podporujících zdraví od roku 1997, poslední certifikát o členství v síti MŠPZ máme z roku 2010. Naše školní kurikulum vychází z modelového programu Kurikulum podpory zdraví v MŠ (autorek Havlíková, Vencálková a spol.) a filozofií je holisticko – interakční pojetí zdraví a dva základní principy podpory zdraví:

1. Respekt k přirozeným lidským potřebám

V naší mateřské škole vycházíme z přirozených lidských potřeb A. Maslowa: snažíme se respektovat a uspokojovat potřeby fyziologické, potřeby bezpečí, sounáležitosti, uznání a seberealizace dětí, zaměstnanců i rodičů.

2. Rozvíjení komunikace a spolupráce

Vytváříme pro komunikaci s druhým příležitosti, které jsou předpokladem pro dobrou spolupráci a otevřené partnerské vztahy.

- Usilujeme
- o rozvoj řeči, dialogu, schopnosti porozumět a dorozumět se
  - o hledání a nalézání vztahů, prožitku sounáležitosti, vyrovnání se s neúspěchy v navazování vztahů, zklamání nad nečekaným jednáním kamaráda nebo dospělého
  - o seznamování s výsledky lidského poznávání
  - o poznávání sebe samého, světa kolem sebe

Dlouhodobé záměry rozvoje školy

1. Vytvářet podmínky pro tělesnou, duševní a společenskou pohodu dítěte.
2. Naučit děti postojům, které spočívají v úctě ke zdraví a praktickým dovednostem chránícím zdraví. Vytvářet základy zdravého životního stylu.

III. NEFORMÁLNÍ KURIKULUM – PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Abychom úspěšně plnili naše výchovně vzdělávací cíle, musíme nejdříve naplňovat oba principy zdraví a 12 podmínek podpory zdraví. Zjištění se opírají o výsledky vlastního hodnocení školy (evaluace) minulého školního vzdělávacího programu.

Naplňování principů podpory zdraví a cíle, kterých chceme ještě dosáhnout:

1. Respekt k přirozeným lidským potřebám

V naší mateřské škole děti, které mají malou potřebu spánku odpočívají po obědě maximálně půl hodiny, věk nerozhoduje, děti odpočívají tak dlouho, jak potřebují.

Děti chodí na WC samostatně, kdykoli potřebují, mají zde soukromí a klid.

Děti i dospělí se podílejí na tvorbě pravidel třídy a školy.

Děti mají možnost dokončit činnost podle svého tempa.

Učitelky respektují identitu a zvyklosti rodiny, přijímají každé dítě nepodmíněně takové, jaké je, sledují děti individuálně a zaznamenávají výsledky.

Zaměstnanci se mohou vyjadřovat ke všemu dění v mateřské škole.

Do mateřské školy mohou být přijímány děti se specifickými potřebami.

Záměry: mít jeden pro druhého porozumění, vzájemně se respektovat a důvěřovat si

2. Rozvíjení komunikace a spolupráce

Snažíme se přirozeně komunikovat a respektovat pravidla komunikace a naslouchání. Učitelky sledují slovní zásobu a komunikační obratnost jednotlivých dětí, dále sledují výslovnost a gramatickou správnost v řeči dětí. Jedna z učitelek je logopedickou asistentkou, pravidelně s dětmi cvičí správnou výslovnost a spolupracuje v tomto směru i s rodiči a logopedem.

K rozvíjení komunikace a spolupráce nejvíce využíváme metodu komunitního kruhu (zde si sdělujeme pocity a prožitky). Všichni se snažíme být mluvním vzorem pro děti.

Děti v naší mateřské škole spontánně komunikují s dětmi i s dospělými, neostýchají se před návštěvami, dodržují domluvená pravidla chování.

Podporujeme spolupráci mezi dětmi namísto soutěživosti, zařazujeme kooperativní hry.

Záměry: podporovat u dětí učení se navzájem

Naplňování podmínek podpory zdraví a záměry, kterých chceme ještě dosáhnout:

1. Učitelka

Všechny učitelky v naší mateřské škole mají odborné vzdělání a dále se vzdělávají v oblasti podpory zdraví, ale také v dalších oblastech.

Mají odpovědný přístup ke světu, přírodě, člověku i k sobě samým. Chápou zdraví jako celek a svým chováním podporují zdraví své i jiných lidí. Všechny učitelky naší MŠ jsou nekuřačky. Jdou dětem příkladem ve stravování, přijímají děti takové jaké jsou, respektují odlišnosti.

V rámci řízených činností vedou učitelky samy zájmové činnosti dětí – keramiku, hru na flétnu, plavání.

Záměry: vzdělávat se v oblasti nových pedagogických metod a zabývat se prevencí syndromu vyhoření

2. Věkově smíšené třídy

Naše mateřská škola má ve všech třídách děti věkově smíšené, a to od 3 do 7 let (sedmileté jsou děti s odkladem školní docházky). Sourozenci a kamarádi jsou umísťováni do stejné třídy, respektujeme přání rodičů při rozdělování dětí do tříd. Případné přesuny dítěte z jedné třídy do druhé se provádějí výhradně se souhlasem rodičů. Děti chodí po celou dobu docházky do MŠ do stejné třídy.

Věkově smíšené třídy umožňují mladším dětem učit se od starších, starší pomáhají mladším, učitelky rozdělují nároky podle mentálního, ne kalendářního věku dětí.

Připravujeme činnosti tak, aby se mohli zapojit všechny věkové skupiny

3. Rytmický řád života a dne

Před nástupem mohou děti navštěvovat mateřskou školu, v době otevřených dnů mateřské školy. Rodiče si mohou dohodnout s učitelkami délku a podrobnosti adaptace a mohou pobývat ve třídě s dětmi tak dlouho, jak je potřeba. Děti přicházejí do mateřské školy podle potřeby rodiny.

Děti mají denně příležitosti k uplatnění spontánního pohybu a ke spontánní hře.

Zabezpečujeme dostatečnou délku pobytu dětí venku, nejméně dvě hodiny denně. Pobyt venku se zkracuje pouze při nepříznivých podmínkách – mráz pod minus deset stupňů, inverze, liják apod.

Délku odpoledního spánku a odpočinku přizpůsobujeme potřebám dítěte. Umožňujeme dětem s malou potřebou spánku vstávat po půl hodině a věnovat se jiné činnosti.

Dodržujeme maximálně tříhodinový interval mezi jídly.

Dle zájmu mohou děti hrát na flétnu, dělat keramiku, plavat, v odpoledních hodinách, po uvolnění jedné třídy, mohou chodit do angličtiny a sportovního kroužku.

4. Tělesná pohoda a volný pohyb

Každý den vytváříme ve třídách místa pro spontánní pohyb dětí – využíváme tělovýchovná nářadí a náčiní, relaxační pomůcky, do cvičení zařazujeme prvky se zdravotní tělesné výchovy, prvky jógy, zařazujeme cvičení psychomotorická a dechová. Děti mají možnost volného pohybu v prostorách celé mateřské školy. Sezení u stolečků omezujeme na nejmenší možnou míru.

Vedeme děti k samostatnosti při sebeobsluze v oblékání, v hygienických návycích.

K tělesné pohodě a volnému pohybu přispíváme dostatečným pobytem venku, chodíme i v odpoledních hodinách na zahradu. Pořádáme každoročně školu v přírodě, navštěvujeme solnou jeskyni, máme předplavecký výcvik na ZŠ Holzova. Naše škola má na zahradě bazén, kde se děti v létě mohou otužovat vodou.

Záměry: promyšleně a cílevědomě zařazovat cvičení posilující zdravý tělesný vývoj

5. Zdravá výživa

Děti mají možnost přirozeně uspokojovat své potřeby, kdykoli se napít, postupně se nasvačit, nalévat si samy polévku, říct si kuchařce o velikost porce, každý den je na jídelníčku čerstvé ovoce i zelenina.

Děti si prostírají samy stoly k jídlu, samy si přinášejí jídlo a odnášejí použité nádoby.

Každé dítě má svůj hrníček na pití, mohou se kdykoli napít čaje nebo vody, ty jsou k dispozici po celý den.

Některé pokrmy připravujeme s dětmi, například si uděláme zeleninový salát, děti se tak naučí lépe zeleninu konzumovat. Jedenkrát týdně si děti připravují samy svačinu.

Jídelníček je sestavován s přihlédnutím k racionální výživě – skladba odpovídá pyramidě zdravých potravin.

Děti k jídlu zásadně nenutíme, ale nabízíme a motivujeme děti, aby ochutnaly jídlo které neznají, nebo nemají rády, ale je pro ně zdravé.

Umožňujeme pobyt dětí s omezením stravy (paní kuchařka zajistí náhradu stravy za jídlo, které dítě nesmí).

Záměry: nabízet a zařazovat přednášky a besedy o výživě

6. Spontánní hra

Děti mají dostatek času pro spontánní hru. Mohou si samy vytvářet herní kouty.

Děti mají dostatek pomůcek, materiálů a náradí k pracovním činnostem. Mají dostatek funkčních, podnětných a estetických hraček. K hračkám i materiálům mají volný přístup, všechny hračky jsou uloženy v dosahu dětí. Výtvořky si mohou vystavovat, rozehrané hry nechat i více dní. Po ukončení hry děti po sobě uklízejí.

Děti mají ve třídě místo, kde mohou být samy.

Záměry: více využívat herní aktivity pro přirozené učení

7. Věcné prostředí

Naše mateřská škola má světlé prostorné třídy, zařízení je účelné a vše slouží dětem.

Vybavení tříd hračkami, knihami, pomůckami a nábytkem odpovídá věkově smíšenému uspořádání.

Výzdoba školy je převážně výsledkem výtvarné práce dětí.

Dbáme na to, aby ve třídách byl vidět obsah probíraného tématu.

Třídy jsou vybaveny převážně přírodním materiálem. Osvětlení a vytápění vyhovuje

hygienické normě. Nábytek je přizpůsoben výšce dětí. Prostory tříd jsou členěny do hracích a pracovních koutů, které jsou obměňovány. V každé třídě je k dispozici počítač.

Mateřská škola má velkou zahradu, jejíž vybavení umožňuje různé aktivity.

Každoročně provádíme revizi bezpečnosti zahradního a tělovýchovného náradí.

V celém prostoru mateřské školy je zakázáno kouření.

8. Bezpečné sociální prostředí

Ve škole je klidná a příznivá atmosféra. Většina dětí přichází do mateřské školy ráda, obracejí se s důvěrou na všechny zaměstnance. Říkají bez obav co nechtějí.

Děti se podílejí na tvorbě pravidel třídy. Vytvořili jsme s dětmi tato pravidla soužití:

- *jsme kamarádi (zahrnují neubližujeme si, spolupracujeme...)
- *klid na hru a práci
- *co začneme, to dokončíme
- *střídáme se
- *oznamujeme odchod ze třídy

Při porušení pravidel hledáme s dětmi společně řešení.

Dospělí se řídí pravidly důvěra, pravdivost, aktivní naslouchání, neshazovat, osobní maximum (dle S.Kovalikové)

Snažíme se užívat více zpětnou vazbu než odměny a tresty. Dbáme na to, aby se všechny děti cítily v mateřské škole dobře, bez ohledu na barvu pleti, sociální zařazení, hendikep.

Změny v pravidelném chodu třídy dopředu s dětmi probereme, vysvětlíme důvody změn.

Upřednostňujeme dialog s dítětem a dodržování společně dohodnutých pravidel před příkazy
K dobrému sociálnímu klimatu pomáhají :

- *třídní rituály: komunitní kruh - sdělování prožitků
oslavy narozenin - výroba dárečků pro kamarády a oslava

*tradice školy:

Vítáme Vás mezi nás - podzimní seznamovací táborový oheň

Až přijde Mikuláš - mikulášská nadílka

Hej Vánoce dlouhé noce - vánoční posezení s rodiči - napečeme s dětmi
cukroví, zpíváme všichni koledy a rozbálíme
dárečky pod stromečkem

Jarní úklid zahrady – společné práce na zahradě

Zdravá svačinka – ochutnávka svačinek výměna receptů

Moje maminka – oslava svátku maminek

A jedeme na výlet - celodenní společný výlet s celými rodinami, polodenní
výlety

Den dětí - karneval v maskách po celý den v MŠ

Cestování – společná dovolená v zahraničí

Loučení se školním rokem - stylové rozloučení se školním rokem a těmi, kteří
už budou chodit do školy, táborák

9. Participativní a týmové řízení

Ředitelka vytváří podmínky pro uspokojování profesních a individuálních potřeb každého zaměstnance. Dbá na včasné řešení konfliktů a problémů. Vytváří vhodné pracovní podmínky. Snaží se vyhýbat manipulaci se zaměstnanci i s rodiči. Pravidelně se vzdělává, využívá poznatky v praxi a umožňuje další vzdělávání zaměstnancům.

Všichni zaměstnanci se podílí na projektu MŠ podporující zdraví. Mají prostor k samostatnému rozhodování a realizaci vlastních nápadů. V průběhu roku se konají pravidelná setkání při práci s projektem, jeho vyhodnocování a plánování výchovné práce. Každý zná své kompetence. Zaměstnanci se vzájemně informují a domlouvají na požadavcích, které mají na chování, pracovní postupy, vytváření návyků u dětí a zásadní problémy řeší společně.

V mateřské škole je vytvořen informační a kontrolní systém, který vychází z plnění programu MŠPZ a poskytuje konkrétní informace o plnění projektu, koncepčních záměrů a plánů školy.

Záměry: pravidelně hospitovat s ohledem na individuální potřeby učitelek i na potřeby školy

10. Partnerské vztahy s rodiči

V mateřské škole působí sdružení rodičů pod názvem Klub rodičů MŠ Šaumannova. Rodiče mají možnost každodenně vstupovat do tříd, při zvykání dítěte na mateřskou školu mohou pobývat s dětmi tak dlouho, jak je potřeba, aby adaptace proběhla bezproblémově. Rodiče se mohou účastnit výchovného programu.

Informujeme rodiče o zaměření školy, mohou ovlivňovat život mateřské školy, mohou se podílet na řešení problémů a na tvorbě dokumentů – připomínkovat výchovně vzdělávacích plány, projekty, řady. ...

Rodiče mohou nahlížet do dokumentace mateřské školy. V hale je pro rodiče připraven koutek, kde si mohou půjčovat odbornou literaturu, je zde i přístupná dokumentace školy - - výchovně vzdělávací program (školní kurikulum), roční plán, výroční zpráva.

Organizujeme pravidelná setkání s rodiči, pravidelně informujeme o činnosti školy a jejich výsledcích, seznamujeme rodiče s odbornými informacemi z oblasti předškolní výchovy a podpory zdraví ve školách.

Nabízíme rodičům odbornou pomoc, zabezpečujeme prevenci a nápravu komunikačních schopností dětí.

Upozorňujeme rodiče na problémy dítěte se školní zralostí, zprostředkováváme odborné vyšetření.

Organizujeme společné akce – schůzky, hovorové hodiny, posezení s ukázkami práce dětí, výlety, táboráky, dovolenou v zahraničí.

Záměry: využívat odbornosti a dovednosti rodičů pro obohacení výchovně vzdělávací práce umožnit rodičům uspořádat akce pro děti i širší veřejnost v areálu MŠ

11. Spolupráce mateřské školy se základní školou

Každý rok připravujeme děti na plynulý přechod do základní školy. Máme zpracovaný plán spolupráce se základní školou, který je v přístupné dokumentaci .

Informujeme rodiče o zaměření základních škol v okolí, aby se mohli rozhodnout, kam dítě zapíše.

Umožňujeme učitelkám okolních základních škol pozorování a získávání informací o našich dětech.

Organizujeme setkání rodičů před zápisem do základní školy. Děti se před zápisem seznamují s prostředím základní školy, účastní se výuky v 1. třídě, navštěvujeme základní školu na akcích pořádaných pro mateřské školy a veřejnost.

Učitelky základní a mateřské školy se setkávají k projednání zdravého přechodu dětí do základní školy.

Věnujeme se přípravě dětí na povinnou školní docházku, zjišťujeme u dětí nedostatky v jednotlivých oblastech. Spolupracujeme s Pedagogicko psychologickou poradnou.

Sestavujeme individuální plány nápravy u dětí s odkladem školní docházky nebo u dětí se závažnějšími nedostatky.

Záměry: připravit společnou akci s dětmi ze ZŠ

12. Začlenění mateřské školy do života obce

Zřizovatelem naší mateřské školy je Úřad městské části Brno - Židenice, s jehož představiteli se snažíme úzce spolupracovat. Plán spolupráce zahrnuje osobní komunikaci, účast na akcích MČ, na tradicích obce, publikace ve Zpravodaji, pomoc místním sdružením, jako je klub maminek, domov důchodců .

S dětmi poznáváme významná místa v obci, významné osobnosti, podílíme se na úpravě okolí MŠ.

Jsme zatím jedinou mateřskou školou s programem podpory zdraví zde v Židenicích, navazujeme spolupráci s kulturními institucemi a ostatními základními a mateřskými školami v obci.

Náš projekt podpory zdraví prezentujeme veřejnosti, máme vlastní webové stránky.

Spolupracujeme s Pedagogickou fakultou Masarykovi university, jsme fakultní MŠ, zajišťujeme studentkám odbornou praxi. Spolupracujeme s projektem Brno – Zdravé město. Pro veřejnost pořádáme dny otevřených dveří s výstavami dětských prací a keramiky.

IV. FORMÁLNÍ KURIKULUM

Celoroční téma : **Ze skořápky ven**

Naše téma zahrnuje poznávání změn, které se odehrávají každý den v našem životě.

Učíme se :

- rozumět tomu, co je zdraví a co zdraví podporuje
- že zdraví je prioritní hodnotou
- řešit problémy
- posilovat duševní odolnost
- komunikovat a spolupracovat
- odpovědnosti za vlastní chování
- vytvářet podmínky pro zdraví všech

Každý rok se snažíme naplňovat všechny kompetence. V třídních programech jsou kompetence přiděleny k jednotlivým tématickým částem.

Podtéma: I. Kdo jsem a co cítím
II. Moje zdraví
III. Moji nejbližší
IV. Lidé kolem mě
V. Chci pomáhat přírodě

Ke každému podtéma je přiřazen v třídním kurikulu název tématické části a kompetence (dílčí cíle). Názvy tématických částí jsou pouze orientační – učitelky si s dětmi stanovují název v diskusním kruhu.

I. PODTÉMA : „Kdo jsem a co cítím“
poznávání sebe sama, třídy, kamarádů, pravidel soužití, poznávání svého těla, smyslů, pocitů

KOMPETENCE:

- uvědomuje si, že každý má nějaká práva a povinnosti
- má zvnitřněnou potřebu řádu, aktivně se podílí na tvorbě pravidel, přijatá pravidla se snaží plnit
- chápe, že svým chováním nemá omezovat druhého, dbá pravidel soužití
- umí se citově vyrovnat s novými situacemi v rámci běžného života dítěte svého věku
- má základní poznatky o lidském těle a jeho hlavních funkcích
- dovede označit svoje potřeby (tělesné, psychické, sociální, etické) a přizpůsobit jim své chování
- poznáváním sebe samého vytváří pravdivý obraz o sobě, o své identitě, vlastnostech (temperament), sklonech a schopnostech
- chápe, že lidé mají různé pocity, emoce a city, dovede je rozpoznávat a pojmenovat

II. PODTÉMA: „Moje zdraví“ -
Osvojování poznatků o svém zdraví, co ho podporuje a co poškozuje. Jak se chránit před závislostmi a škodlivými vlivy.

KOMPETENCE

- má vytvořenou představu o zdravé životosprávě
- chápe, že tělesná aktivita, zdravá výživa, spánek a odpočinek přispívají k dobré náladě a spokojenosti.
- vnímá, že člověk může mít potíže se zdravím tělesným, ale také duševním a že tyto potíže mohou spolu souviset
- má vytvořeny základní návyky sebeobsluhy a osobní hygieny
- v běžných životních situacích předvídá následky a přijímá konkrétní důsledky svých činů, svého chování
- má vytvořenou představu o pojmu závislost a o věcech, které ničí zdraví a zkracují život člověka (cigarety, alkohol, drogy, hry na automatech)
- chápe, že zdraví není samozřejmostí a musí je chránit
- chápe, že když je člověk nemocen (krátkodobě, dlouhodobě, akutně, chronicky), nemůže dělat řadu věcí, které dělá rád, a které patří k jeho životu

III. PODTÉMA

„ Moji nejbližší“

Podpora vztahů k rodině, přátelům, komunikace, spolupráce, naslouchání, tolerance.

KOMPETENCE

- je zvědavé, má touhu poznávat
- ví, že když řešení problémů přesahuje jeho síly, má se obrátit o pomoc na osobu ze svého nejbližšího okolí.
- je schopno elementární spolupráce ve dvojici, trojici
- uvědomuje si, že lidé jsou různí a liší se podle řady znaků(pohlaví, věku, jazyka, kultury, etnika, rasy, náboženství, sociálního zázemí, životní úrovně)
- je ochotno vysvětlovat svůj názor i naslouchat druhým
- u druhých respektuje a toleruje potřeby a individuálně odlišné způsoby jejich uspokojování

IV. PODTÉMA

„ Lidé kolem mě“

Poznávání společenství ostatních lidí, jejich povolání, života materiálních a duchovních hodnot.

KOMPETENCE

- uvědomuje si, že svým chováním může spoluvytvářet prostředí pohody
- dovede vyvinout úsilí pokud chápe smysl své činnosti, vytrvá u ní , dokončuje ji
- rozlišuje dobro a zlo a dovede obě etické kategorie vidět ve vztahu ke zdraví
- snaží se ovládat intenzitu emocí, které by škodily jemu nebo okolí
- komunikuje, dokáže se dohodnout i v případě problémové situace, také dát najevo odmítavý názor nebo postoj
- umí vyjádřit, co se mu líbí, co ne, vysvětlit proč
- má vytvořeny základní návyky společenského chování
- dovede se vyjádřit a domluvit s dětmi i dospělými
- chce poznávat své okolí, svět
- prožívá vztah k lidem, sounáležitost s různým společenstvím

V.PODTÉMA

„ Chci pomáhat přírodě“

Seznamování s živou a neživou přírodou

vliv člověka na životní prostředí, ochrana životního prostředí.

KOMPETENCE

- rozvíjí své poznávací funkce a dovednosti
- má zájem pochopit jevy kolem sebe v jejich souvislostech, dovede se ptát
- odhaduje rizika ohrožující jeho zdraví a bezpečnost
- řeší jednoduché problémy, má představu o tom, že většinu problémů může řešit více způsoby
- rozvíjí své poznávací funkce a dovednosti
- nemá obavu ze změny, přijímá ji jako běžnou součást života
- prožívá vztah k přírodě, sounáležitost s přírodou živou i neživou,
- ochraňuje přírodu, cítí k ní odpovědnost a úmyslně ji nepoškozuje
- vnímá, že všechno na světě má vztah ke zdraví, buď ho podporuje nebo poškozuje
- rozlišuje lidské aktivity na ty, které mohou zdraví člověka, přírody podporovat, a ty, které mohou zdraví poškozovat
- chová se vstřícně a je ochotné pomoci tam kde je třeba, zvládá jednoduché činnosti v péči o nejbližší prostředí a potřeby druhých
- podporuje konkrétními činnostmi vlastní zdraví i zdraví ostatních, přírody
- k problémům přistupuje aktivně, organizuje své činnosti, nečeká, že jeho problémy bude řešit někdo jiný
- rozumí tomu, že způsob jakým se člověk chová a žije, má vliv, špatný nebo dobrý, na jeho zdraví
- dovede zvládnout jednoduché zátěže a překážky
- dovede požádat o pomoc, když je v nouzi
- dovede sdělovat události a příhody, které se mu staly

Pravidla pro tvorbu třídních programů

Učitelky si vypracují třídní vzdělávací program dle jednotlivých podtémat a vybírají přidělené kompetence. Stanoví si orientační tématické části, které během roku zpřesňují

Plánování:

Učitelky si vytvářejí týdenní plán, na základě vyhodnocení předcházející tématické části.

Plánujeme v pěti oblastech

1.oblast biologická	- zahrnuje lidské tělo a aktivní pohyb, sebeobsluhu, zdravou výživu, bezpečnost a ochranu zdraví
2.oblast psychologická	- zde se zabýváme poznáváním, prožíváním a sebepojetím
3.oblast interpersonální	- podporujeme respekt a toleranci, komunikaci a spolupráci
4.oblast socio-kulturní	- zahrnuje rodinu a domov, školu mateřskou a základní, obec a zemi
5.oblast enviromentální	- sleduje souvislosti, vývoj a změnu, rozmanitosti a ovlivňování člověkem

Učitelky v týdenním plánu zaznamenávají pozorování, individuální práci s dětmi a zhodnocení tématické části.

Vycházíme ze znalosti dětí co o tématu již ví - před začátkem tématu máme s dětmi diskusní kruh, kde vhodnými otázkami zjistíme, co o tématu děti vědí a co by se rádi dozvěděly, odpovědi si zapisujeme a podle toho potom stanovíme činnosti. Témata jsou stanovena na tak dlouho, jak je děti zvládnou.

Každodenně sledujeme:

- dodržování pravidel soužití
- hygienické návyky
- sebeobsluhu
- společenské návyky

Metody

Mezi nejčastěji používané metody patří:

- pozorování
- hra
- rozhovor
- prožitkové učení
- kooperativní učení
- situační učení

Mezi nejčastěji používané formy patří:

- komunitní kruh
- diskusní kruh
- tvořivá dramatika
- polořízené činnosti
- řízené činnosti

V. EVALUACE

Je proces průběžného vyhodnocování vzdělávací činnosti.

Mateřská škola má k evaluaci nástroj s názvem INDI MŠ – je to soubor dotazníků a tabulek a „ukazatele dosaženého vzdělání“, které jsou uvedeny v knize str. 106 – 154.

Evaluace třídního programu

Každý den hodnotí učitelka svou pedagogickou činnost, vychází především z indikátoru č.1 Učitelka (INDI MŠ) a znaků prožitkového učení (kniha str. 198)

každý týden hodnotí s dětmi v diskusním kruhu :

co jsme se naučili, co se nám nepodařilo, jak jsme se cítili

po ukončení tématické části provádí obě učitelky ve třídě zpětnou vazbu – zda naplnili dílčí cíle vzdělávání, pomáhá jim k tomu denní a týdenní hodnocení a ukazatele dosaženého vzdělání.

Jedenkrát za rok provádí učitelky vyhodnocení třídního kurikula na základě manuálu

Vedení záznamů o dětech

Při nástupu dítěte do MŠ vyplní rodiče „Dotazník“ dle manuálu, my vypracujeme „Vstupní záznam“ o dítěti. Průběžně učitelky zaznamenávají projevy dětí do týdenních plánů, ty pak slouží jako podklad k záznamům o vývoji dětí. Minimálně 2x do roka zapisujeme vývoj dítěte do formuláře RoK (rozvoj kompetencí v MŠ), jsou to sdružené ukazatele dosaženého vzdělání. K záznamům je připojeno dětské portfolio, jsou to práce dětí, především výkresy s datem pořízení, které vedeme po celou dobu docházky do MŠ.

S předškolními dětmi během září až listopadu provádíme testy „Předcházíme poruchám učení“, s výsledky seznamujeme rodiče a domlouváme se na společném postupu individuálního rozvoje. Pro děti s odkladem, nebo speciálními vzdělávacími potřebami vypracováváme individuální plán.

Evaluace školního kurikula

Každý druhý měsíc pedagogický kolektiv na poradách zhodnotí, jak plníme prováděcí plán – které cíle se podařilo splnit, které ne, proč a jak to napravíme, výsledky zaznamenáváme do knihy porad.

Dvakrát za rok na schůzkách s rodiči zhodnotíme co se daří, co ne, kde nám mohou pomoci – výsledky jsou zaznamenány v zápisech z třídních schůzek.

Jedenkrát ročně pedagogický kolektiv hodnotí:

Jak plníme prováděcí plán školního roku,

jak naplňujeme stanovené cíle principů a podmínek podpory zdraví

jak plníme cíle formálního kurikula

jaké jsou výsledky dětí

Vycházíme při tom z hodnocení tématických částí, ze záznamů o dětech, ze zápisů z hospitací ředitelky, ze záznamů videokamerou, z dotazníků a anket rodičů, z pracovních schůzek celého kolektivu, z hodnotících zpráv z pedagogických porad, ze zápisů z třídních schůzek, z připomínek rodičů a zaměstnanců školy. Hodnocení vypracují učitelky za třídu,

ředitelka za školu. Zpracované hodnocení je podkladem a přílohou k prováděcímu plánu na další školní rok.

Autoevaluace

Jedenkrát za tři roky vypracujeme evaluační zprávu dle osnovy dané Projektem MŠPZ

Pedagogický kolektiv zhodnotí:

PODMÍNKY - pomocí dotazníku INDI (nástroj pro evaluaci podpory zdraví)

PROCESY - dle znaků prožitkového učení, podmínky Učitelka podporující zdraví a ročních hodnotících zpráv za uplynulé období.

VÝSLEDKY - dle Sdružených ukazatelů dosaženého vzdělání

Ředitelka vypracuje evaluační zprávu.

VI. Přílohy

Analýza školy

Školní řád

Roční plán

Třídní kurikulum

Evaluační zpráva